

20. 7. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Soukromoprávní důsledky chybějících či nesprávných údajů v evidenci skutečných majitelů

Dne 1.6.2021 nabyl účinnosti zákon č. [37/2021](#) Sb., o evidenci skutečných majitelů (dále jen „ZESM“), kterým byla upravena povinnost zjišťovat a znát skutečného majitele řadě subjektů a zároveň tak důsledky pro případy, kdy subjektu údaje v evidenci skutečných majitelů chybí nebo jsou uvedeny nesprávně, přičemž tyto důsledky za porušení evidenčních povinností jsou poměrně zásadní.

Podle dřívější právní úpravy zákona o veřejných rejstřících[\[1\]](#) v souvislosti s AML zákonem[\[2\]](#), účinné do 31.5.2021, představující transpozici čtvrté AML směrnice[\[3\]](#), byla zavedena povinnost každé osoby zapsané ve veřejném rejstříku zapsat svého skutečného majitele do evidence skutečných majitelů právnických osob. Právnické osoby tak měly tuto povinnost zápisu do konce roku 2018, avšak zákon o veřejných rejstřících, AML zákon ani jiné zákony nestanovily žádné sankce za nesplnění této povinnosti na rozdíl od aktuální právní úpravy.

Některé osoby povinnost zapsat skutečného majitele splnily podle dřívější úpravy, jiné čekaly, zda se údaje zapsané v obchodním rejstříku propíší do nové evidence skutečných majitelů v souvislosti s novou úpravou. Po účinnosti ZESM pak vznikly následující situace:

- a. u osoby, jež měla zapsaného skutečného majitele, se tento zápis promítl do nové evidence a odpovídá aktuálnímu stavu;
- b. u osoby, jež měla zapsaného skutečného majitele, se tento zápis promítl do nové evidence a neodpovídá aktuálnímu stavu;
- c. osoba neměla a stále nemá zapsaného skutečného majitele.

Nesrovnalosti v evidenci skutečných majitelů se řeší v konečném důsledku prostřednictvím aktivity příslušného soudu v rámci řízení o nesrovnalosti[\[4\]](#), avšak i před řízením o nesrovnalosti dopadají na evidující osobu, u níž zapsaný stav neodpovídá skutečnému stavu či nemá vůbec zapsaného skutečného majitele, soukromoprávní důsledky v podobě zákazu hlasování, nemožnosti výplaty zisku a nevymahatelnosti tzv. zastírajících smluv.

Zákaz výkonu hlasovacích práv

Nejvýznamnější důsledek nesplnění evidenční povinnosti je ten, že nezapsaný skutečný majitel nesmí vykonávat hlasovací práva při rozhodování nejvyššího orgánu společnosti či rozhodovat jako jediný společník. Pokud by přesto nezapsaný skutečný majitel jako jediný společník rozhodl, bylo by takové usnesení neplatné. Jedinou výjimkou je dle ZESM, pokud v období 15 dnů přede dnem rozhodování nejvyššího orgánu právnické osoby vzniklo postavení nového skutečného majitele.

Toto období pak slouží pro provedení zápisu a nový skutečný majitel může vykonávat hlasovací práva, přestože není zapsán, avšak pouze na tomto prvním rozhodování příslušného orgánu

společnosti.

Je třeba upozornit, že pokud již byla podána žádost na zápis skutečného majitele, avšak do dne rozhodování nejvyššího orgánu právnické osoby nebyla osoba skutečného majitele zapsána, nebrání tato skutečnost osobě hlasovat.

Zákaz výplaty zisku

Další zásadní sankcí založenou ZESM je zákaz výplaty podílu na zisku skutečnému majiteli nezapsanému v evidenci, ani právnické osobě nebo právnímu uspořádání, jejichž je skutečným majitelem. Rozhodný stav v evidenci je tak okamžik výplaty zisku. ZESM zároveň poskytuje možnost dodatečného zápisu skutečného majitele po tom, co statutární orgán rozhodl o výplatě podílu na zisku, avšak k takovému zápisu musí dojít do konce účetního období, ve kterém bylo o výplatě rozhodnuto, jinak právo na výplatu zaniká.

Pokud tedy bude výplata vyplacena nezapsanému skutečnému majiteli, půjde v jeho případě o bezdůvodné obohacení. Je tak dobře možné, že minoritní společníci budou požadovat, aby členové statutárního orgánu vymáhali zpět tento vyplacený zisk. V případě členů statutárního orgánu, kteří souhlasili s výplatou zisku se pak má za to, že nejednali s péčí řádného hospodáře, za což mohou nést odpovědnost.

Nevymahatelnost tzv. zastírajících smluv

Posledním významným důsledkem je nevymahatelnost práv a povinností z tzv. zastírajících smluv. Pod tento pojem spadají smluvní vztahy, jimiž dochází k faktickému zakotvení třetí osoby jako člena korporace nebo svěřenského správce. Pod tzv. zastírající smlouvou si lze představit např. smlouvu příkazního typu, na základě které řídí osoba v postavení skutečného majitele buď společníka nebo jednatele právnické osoby a případně mu za plnění jejích pokynů poskytuje úplatu.

V případě, kdy tato řídicí osoba není zapsaná v evidenci skutečných majitelů, pak se žádná ze smluvních stran takového smluvního vztahu nemůže prostřednictvím orgánů veřejné moci domáhat po druhé straně plnění práv nebo povinností sjednaných v uzavřené smlouvě, tj. řízený společník či jednatel se v takovém případě např. nemůže domáhat uhrazení sjednané úplaty.

Jak postupovat

Prvním krokem právnické osoby by mělo být zjištění, zda došlo k automatickému průpisu správného skutečného majitele do evidence. Současná evidence je veřejně přístupná na portálu justice.cz[5], tudíž se každá osoba o takové skutečnosti může přesvědčit. V případě, že skutečný majitel je zapsán nesprávně, je na právnické osobě, potažmo skutečném majiteli, aby podala žádost o změnu zápisu buď prostřednictvím notáře nebo soudu. V případě, že skutečný majitel není v evidenci zapsán vůbec, je povinností právnické osoby, popřípadě skutečného majitele, podat žádost o prvozápis. Oba návrhy jsou zpoplatněny částkou 4.000 Kč.

Na základě ZESM se do evidence skutečných majitelů propisují údaje, které byly zapsány do obchodního rejstříku. Pokud však k propsání údajů nedojde, právnická osoba musí podat návrh na zajištění automatického průpisu prostřednictvím elektronického formuláře, který nalezne taktéž na portálu justice.cz[6]. Za zajištění automatického průpisu soudem není stanoven žádný poplatek, oproti zajištění průpisu prostřednictvím notáře, jemuž za tento úkon náleží odměna 200 Kč.

Závěr

Právnickým osobám, které dosud ještě neučinily kontrolu zápisu v evidenci skutečných majitelů, lze

jedině doporučit, aby tuto kontrolu co nejdříve provedly a pokud zápis neodpovídá skutečnosti nebo údaje chybí, aby zjednaly co nejdříve nápravu. V opačném případě se vystavují výše popsaným negativním důsledkům, které mohou dotčenou právnickou osobu do jisté míry paralyzovat.

Mgr. Kateřina Hánová,
advokátní koncipientka

[Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Na strži 2102/61a
140 00 Praha 4

Tel.: +420 270 005 533

Fax: +420 270 005 537

e-mail: info@tdpa.cz

[1] zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěrenských fondů, ve znění pozdějších předpisů

[2] zákonem č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestní činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů

[3] směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES

[4] viz ustanovení § 43 a násl. ZESM

[5] viz >>> [zde](#).

[6] viz >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)